EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.11.2018.
COM(2018) 774 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada pārskats par Eiropas Savienības humānās palīdzības politiku un tās īstenošanu 2017. gadā

Saturs

Ievads 2
Pārskats par galvenajiem humānās palīdzības pasākumiem, kas atbalstīti 2017. gadā..... 2
Papildu informācija un avoti 10

IEVADS

Šajā pārskatā izklāstītas Savienības galvenās darbības un politikas rezultāti humānās palīdzības jomā 2017. gadā, kuri īstenoti ar Eiropas Komisijas starpniecību. Pārskats sagatavots atbilstoši Padomes 1996. gada 20. jūnija Regulas (EK) Nr. 1257/96 par humāno palīdzību 19. pantam, saskaņā ar kuru Komisijai jāsniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējs pārskats ar kopsavilkumu par iepriekšējā gadā finansētajiem pasākumiem.

PĀRSKATS PAR GALVENAJIEM HUMĀNĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMIEM, KAS ATBALSTĪTI 2017. GADĀ

2017. gads humānās palīdzības darba jomā Komisijai bija grūts. Vajadzība pēc humānās palīdzības turpināja augt, jo īpaši Eiropas tuvākajās kaimiņvalstīs, ko veicināja klimata pārmaiņu ietekme kopā ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un ilgstošiem konfliktiem, par kuru izbeigšanos vēl nekas neliecina.

Smagākajās liela mēroga krīzēs bija ļoti mazi uzlabojumi vai tādu nebija vispār, un 27 % cilvēku, kam nepieciešama palīdzība, dzīvo tikai trīs krīžu reģionos: Jemenā, Sīrijā un Irākā. Konflikts Sīrijā ir radījis mūsu laikos lielāko humanitāro krīzi, kuras dēļ simtiem tūkstošu cilvēku ir miruši, vairāk nekā 11 miljoni cilvēku tikuši pārvietoti un gandrīz 19 miljoniem sīriešu nepieciešama palīdzība.

Komisija piešķīra ES līdzekļus vairāk nekā 1,548 miljardu EUR apmērā[1] 94 valstīm. Liela daļa no šīs summas tika izmantota, lai palīdzētu konflikta skartajiem iedzīvotājiem Sīrijā un bēgļiem kaimiņvalstīs un blakus esošajos reģionos. ES turpina būt viena no vadošajām līdzekļu devējām arī citās pasaules daļās, piemēram, lielu daļu finansējuma saņem Āfrika.

Komisijas kā līdzekļu devējas visaptverošo mērķu centrā turpina būt principiālas humānās palīdzības veicināšana un starptautisko humanitāro tiesību ievērošana, un saistībā ar to ir vērts pieminēt 10 gadu jubileju Eiropas konsensam par humāno palīdzību, kas Eiropas Parlamenta pasākumā, kurā piedalījās komisārs Stiljanidis, tika atzīts par tik aktuālu kā vēl nekad iepriekš. Turklāt 2017. gada jūnijā Komisija uzņēmās vadību pār Aicinājumu rīkoties, lai ārkārtas situācijās aizsargātu pret vardarbību, kas saistīta ar dzimumu, un tā turpinās būt viena no galvenajām Komisijas prioritātēm.

Komisija ir arī turpinājusi darbu, lai panāktu, ka humānās palīdzības finansējums tiek izmantots iespējami efektīvāk un vērtīgāk, saskaņā pasaules humānās palīdzības samitā panākto 2016. gada "Lielo vienošanos" (*Grand Bargain*) starp līdzekļu devējiem un operatīvajām aģentūrām. Komisija ir arī rīkojusies, lai uzlabotu izturētspēju kā būtisku atbildes reakciju uz "jaunajiem normālajiem" krīzes un nestabilitātes apstākļiem daudzās pasaules daļās un lai spertu lielu soli humanitāro un attīstības pasākumu saiknes praktiskajā īstenošanā.

Turklāt viens no galvenajiem aspektiem, uz ko Komisija vērš atbalstu, lai pēc iespējas palielinātu humānās palīdzības ietekmi, ir inovācijas un digitalizācijas veicināšana. Saistībā ar to 2017. gada novembrī Komisija izveidoja Eiropas Inovācijas padomes (*EIC*) Apvāršņa

[1] 2,2 miljardi EUR, ja pieskaita ārējos piešķirtos ieņēmumus no dalībvalstīm.

balvu par cenas ziņā pieejamām augstajām tehnoloģijām humānās palīdzības jomā, kuras mērķis ir pilnībā izmantot pētniecības un inovācijas potenciālu krīzes un ārkārtas situāciju risināšanā.

Izglītība ārkārtas situācijās vairāk nekā jebkad ir viens no Komisijas politikas pamatvirzieniem: 2017. gadā Komisija 6 % no ES humānās palīdzības budžeta piešķīra izglītībai ārkārtas situācijās.

Saskaņā ar tās apņemšanos atbalstīt palīdzības sniegšanu naudas veidā, kad tas ir iespējams[2], Komisija ir iedrošinājusi lietot naudu tās humānās palīdzības programmās visā pasaulē un turpina īstenot inovatīvo programmu "Ārkārtas sociālās drošības tīkls" (*ESSN*) bēgļiem Turcijā. ES šobrīd ir pārsniegusi savu sākotnējo mērķi sniegt atbalstu vienam miljonam vismazāk aizsargāto bēgļu Turcijā, tiem regulāri piešķirot naudu. Saskaņā ar 2018. gada septembra datiem *ESSN* palīdz aptuveni 1,4 miljoniem bēgļu.

Pārskats par galvenajiem humānās palīdzības pasākumiem, kas atbalstīti 2017. gadā

Reaģēšana uz krīzi Sīrijā

Atbilstoši saistībām, kuras uzņēmās 2017. gada aprīlī Briseles konferencē, Komisija piešķīra vairāk nekā 280 miljonus EUR humānās palīdzības pasākumiem Sīrijā, Jordānijā, Libānā un Ēģiptē. Turcijā humānā palīdzība tika sniegta kā daļa no atbalsta, kas nodrošināts ES Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā ietvaros.

Sīrijā (142,5 miljoni EUR) ES humānā palīdzība tika lielākoties sniegta integrētiem un elastīgiem būtiskiem dzīvības glābšanas ārkārtas pasākumiem. Darbības tika īstenotas visos veidos: pāri robežām, pāri konflikta zonu robežlīnijām un kārtējo programmu ietvaros.

Libānā (80,5 miljoni EUR), kurā ir pasaulē lielākais bēgļu skaits uz vienu iedzīvotāju, ES sniedza palīdzību sīriešu bēgļiem, nodrošinot naudu, sekundāro veselības aprūpi, neformālo izglītību un pajumti (tai skaitā ūdeni, higiēnas preces un sanitāriju).

Jordānijā (55 miljoni EUR) ES tūkstošiem sīriešu bēgļu nodrošināja naudu, aizsardzību, veselības aprūpi, palīdzēja sagatavoties ziemas apstākļiem, kā arī centās apmierināt steidzamākās vajadzības, ko izjuta vairāk nekā 45 000 bēgļu pie Jordānijas ziemeļaustrumu robežas ar Sīriju un Irāku (parasti dēvēta par "Bermu").

Ēģiptē (3,6 miljoni EUR) ES, nodrošinot aizsardzību, veselības aprūpi, izglītību un naudu, palīdzēja bēgļiem, kas dzīvo standartiem neatbilstošos apstākļos pilsētu zonās.

Turcijā 2017. gadā mitinājās vairāk nekā 3,5 miljoni bēgļu. Komisija noslēdza līgumu par visiem 1,4 miljardiem EUR humānās palīdzības finansējuma, kas sniedzams no Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā 2016.–2017. gadā. Tas ietvēra arī 998 miljonus EUR līdz šim lielākajai ES humānās palīdzības programmai — Ārkārtas sociālās drošības tīklam, kas vairāk nekā 1,1 miljonam bēgļu nodrošina tiešus naudas maksājumus, — un līdz šim lielākajai ES izglītības programmai ārkārtas situācijās "Ar nosacījumiem pamatotas naudas pārvedumi izglītībai".

[2] 2018. gadā *ECHO* ĢD mērķis ir 35 % savas palīdzības sniegt naudas pārvedumu veidā.

Reaģēšana uz vajadzībām pēc humānās palīdzības Āfrikā

2017. gadā ievērojama humānā palīdzība joprojām bija nepieciešama četrās lielās reģionālās krīzēs Rietumāfrikā un Centrālajā Āfrikā, un šim nolūkam tika piešķirti 263 miljoni EUR. Tas ietver ārkārtas pārtikas preču un uztura palīdzības sniegšanu Sāhelas valstīs, kurās 9 miljoniem cilvēku bija nepieciešama ārkārtas palīdzība pārtikas preču veidā un 3,5 miljoni bērnu cieta no smaga akūta nepilnvērtīga uztura stāvokļa. Tas ietver arī reaģēšanu uz liela mēroga krīzi Čada ezera baseinā, kur, jo īpaši Ziemeļaustrumnigērijā, bet arī kaimiņvalstīs Nigērā, Kamerūnā un Čadā, ir 2,3 miljoni iekšzemē pārvietotu personu, vairāk nekā 200 000 bēgļu un vairāk nekā 7,1 miljons cilvēku, ko skar pārtikas krīze. Turpinot pieaugt konflikta ietekmei uz humanitārajiem apstākļiem, tika sniegts ārkārtas atbalsts konfliktu skartajiem iedzīvotājiem Mali ziemeļu un centrālajā daļā, kā arī blakus esošajā Burkinafaso, Mauritānijā un Nigērā. Atbalsts tika sniegts neaizsargātiem cilvēkiem, kurus skāra Centrālāfrikas Republikas krīze, kurā paaugstināts vardarbības līmenis veicināja piespiedu pārvietošanu Centrālāfrikas Republikā un uz kaimiņvalstīm un līdz ar to palielināja arī vajadzību pēc humānās palīdzības.

Austrumāfrikā un Lielo ezeru reģionā ievērojamu krīžu dēļ joprojām bija nepieciešama plašāka humānā palīdzība, jo situāciju pasliktināja gan konflikti, jo īpaši Kongo Demokrātiskajā Republikā, Etiopijā, Somālijā un Dienvidsudānā, gan arī dabas katastrofas, jo īpaši sausums un plūdi, kas izraisīja liela mēroga piespiedu pārvietošanu un nopietnu pārtikas nodrošinājuma nepietiekamību. Vairāk nekā 474 miljoni EUR tika piešķirti, lai Āfrikas raga un Lielo ezeru reģionā palīdzētu aptuveni 35 miljoniem cilvēku, kuri saskārās ar nopietnu pārtikas nodrošinājuma nepietiekamību, 5 miljoniem bēgļu no Burundi, Kongo Demokrātiskās Republikas, Eritrejas, Somālijas, Dienvidsudānas un Sudānas, kuri patvērās lielākoties Ugandā un Etiopijā, kas ir divas lielākās uzņēmējvalstis Āfrikā, un gandrīz 15 miljoniem iekšzemē pārvietotu personu lielākoties Kongo Demokrātiskajā Republikā, Etiopijā, Somālijā, Sudānā un Dienvidsudānā. Konfliktu, etniskās spriedzes un dabas katastrofu, epidēmiju, nepietiekama pārtikas nodrošinājuma un nepilnvērtīga uztura apvienojums lielākajā daļā šo valstu ir ievērojami veicinājis to cilvēku skaitu lielo pieaugumu, kam nepieciešama palīdzība. Dienvidāfrikas / Indijas okeāna reģionā dabas katastrofas ir ievērojami palielinājušas pārtikas nodrošinājuma nepietiekamību un vajadzību pēc humānās palīdzības. Turklāt tika piešķirti 15 miljoni EUR, lai risinātu akūtās vajadzības un jo īpaši strādātu pie sagatavotības veicināšanas pasākumiem, kas uzlabotu riskam pakļauto iedzīvotāju izturētspēju.

Plašākie Tuvie Austrumi, Irāka, Ziemeļāfrika, Ukraina un Rietumbalkāni

Irākai 2017. gadā kopumā tika piešķirti 82,5 miljoni EUR. 2016.–2017. gadā ES, reaģējot uz ārkārtas situāciju Mosulā, sniedza arī atbalstu natūrā, ko piedāvāja valstis, kuras piedalījās ES civilās aizsardzības mehānismā. Atbilstoši humanitāro un attīstības pasākumu saiknei ir veicināta ilgtspējīga atbilde un pāreja uz agrīnu atlabšanu un vidusposma atbalstu.

Komisija piešķīra 20 miljonus EUR humānās palīdzības pasākumu atbalstam Palestīnā. Uzmanības centrā bija Gaza. ES reaģēja uz paaugstināto nepieciešamību pēc humānās palīdzības, ko radīja 10 blokādes gadi, ierobežota pieeja pamata pakalpojumiem (veselības

aprūpei, ūdenim un sanitārijai) un atkārtoti vardarbības uzplūdi. Rietumkrastā Komisija turpināja sniegt atbalstu vismazāk aizsargātajām kopienām, kurām pieeja izglītībai, ūdenim un iztikas līdzekļiem ir ļoti ierobežota vai tādas nav vispār un kurām draud piespiedu pārvietošanas risks.

2017. gadā Komisija piešķīra kopumā 76,7 miljonus EUR humānajai palīdzībai Jemenā. Komisijas finansētajos humānās palīdzības projektos par prioritāti bija noteikta integrēta daudznozaru atbilde uz jauniem un ilgstošiem iedzīvotāju pārvietošanas gadījumiem; integrēta atbilde uz veselības, uztura un pārtikas nodrošinājuma krīzēm; integrēti vai atsevišķi aizsardzības pasākumi, kuros īpaša uzmanība piešķirta vardarbībai, kas saistīta ar dzimumu, un izglītībai ārkārtas situācijās; kā arī pastiprināta ātrās reaģēšanas spēja un atbalsts loģistikā, koordinēšana un aizstāvība.

Tā kā konflikts turpināja ietekmēt vienu miljonu neaizsargātu cilvēku, Lībijā tika piešķirta humānā palīdzība 10 miljonu EUR apmērā iekšzemē pārvietotām personām, personām, kas atgriežas, un uzņēmējkopienām lielākoties veselības, pārtikas un aizsardzības jomā.

Humanitārā situācija Ukrainas reģionos, kurus ietekmēja trīs gadus ilgs konflikts, ir turpinājusi ievērojami pasliktināties, un Komisija to klasificē kā "aizmirsto krīzi"[3]. 2017. gadā Komisija piešķīra 20 miljonus EUR, lai palīdzētu konflikta skartajiem cilvēkiem, kas dzīvo saskarsmes līnijas abās pusēs un valdības nekontrolētajās Luhanskas apgabala un Doņeckas apgabala zonās.

2017. gadā ES turpināja sniegt daudznozaru palīdzību bēgļiem un migrantiem, kas pārvietojās cauri bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai un Serbijai un iestrēga Serbijā pēc robežu slēgšanas (5 miljoni EUR).

Āzija un Latīņamerika

2017. gadā ES turpināja sniegt palīdzību Āzijas valstīm, piešķirot aptuveni 95 miljonus EUR humānās palīdzības pasākumiem, kā arī pasākumiem, kuru mērķis ir sagatavoties katastrofām. Uzmanības centrā bija afgāņu pārvietošanas krīze, kas pasliktinās, palīdzība vairāk nekā 700 000 rohindžām, kas nesen pārvietoti no Mjanmas/Birmas uz Bangladešu, un rohindžām un citām minoritātēm, kas cieš no vardarbības un norobežošanas Mjanmā/Birmā. Komisija reaģēja arī uz aizvien smagāko krīzi Filipīnās (Mindanao), kuru saasināja 2017. gada decembra ciklona *Tembin* sekas.

Latīņamerikai un Karību jūras reģionam tika atvēlēti vairāk nekā 30 miljoni EUR, lai sagatavotos katastrofām un reaģētu uz ārkārtas humanitārajām situācijām, uzsvaru liekot uz reaģēšanu uz postošajiem orkāniem *IRMA* un *MARIA* Karību jūras reģionā, pārtikas un pajumtes krīzi Haiti, kā arī humanitāro situāciju Kolumbijā un Venecuēlā, kas tikai pasliktinās. Šajā reģionā tajā gadā viena no prioritātēm bija arī sausums un vardarbība Centrālamerikā.

[3] https://ec.europa.eu/echo/news/addressing-forgotten-crises-todays-global-context_en.

Reaģēšana uz dabas katastrofām

Komisija 2017. gadā reaģēja uz daudzām dabas katastrofām gan ES, gan ārpus tās. Šajā saistībā tā sniedza humāno palīdzību ar partnerorganizāciju starpniecību un, kad vien iespējams, arī centās nodrošināt sinerģiju starp tās sniegto humāno palīdzību un palīdzību natūrā, ko sniedza ES dalībvalstis ar ES civilās aizsardzības mehānisma starpniecību un koordinēja Komisijas Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centrs. Reaģēšana uz orkāniem *IRMA* un *MARIA* 2017. gada septembrī Karību jūras reģionā ir labs piemērs, kā humānā palīdzība un civilās aizsardzības instrumenti viens otru papildina. Komisija piešķīra 2,9 miljonus EUR visvairāk skartajiem iedzīvotājiem astoņās smagi skartās valstīs (Antigvā un Barbudā, Dominikā, Dominikānas Republikā, Haiti, Kubā, Sentkitsā un Nevisā, Sentmartēnā un Tērksas un Kaikosas Salās), kā arī nodrošināja satelīta kartes, konsulāro atbalstu ES pilsoņiem un to evakuāciju, palīdzības natūrā pārvadāšanu un piegādi, kā arī speciālās zināšanas ārkārtas reaģēšanā.

Transversāli jautājumi

Izglītība ārkārtas situācijās

2017. gadā Komisija 6 % no tās humānās palīdzības budžeta piešķīra izglītībai ārkārtas situācijās (*EiE*). Papildus humānās palīdzības budžetam Komisija 2017. gadā *EiE* finansējumu arī piešķīra, izmantojot Ārkārtas atbalsta instrumentu Grieķijā un ES Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā, kopā visā pasaulē sniedzot atbalstu *EiE* gandrīz 96 miljonu EUR apmērā. 2017. gadā šo palīdzību saņēma 1,14 miljoni zēnu un meiteņu. ES arī turpināja veicināt izpratni par to, cik svarīgi ir krīzes un piespiedu pārvietošanas apstākļos nodrošināt kvalitatīvu izglītību, savienojot humānās palīdzības un attīstības dalībnieku darbu, un turpināja stiprināt koordināciju un spēju veidošanu šajā nozarē, finansējot Globālo izglītības klasteri un organizējot tā ikgadējo partneru sanāksmi.

Lielā vienošanās

2017. gadā notika būtisks progress vairākos elementos, ko noteic Lielā vienošanās — pasākumu kopums, par kuru humānās palīdzības sniedzēji un aģentūras vienojās pasaules humānās palīdzības samitā 2016. gadā, lai uzlabotu humānās palīdzības efektivitāti. Tas ietver jaunas pieejas humānās palīdzības un attīstības dalībnieku savstarpējās saiknes stiprināšanai, jo īpaši — ES kontekstā — izmēģinājuma valstu iecelšanu humanitāro un attīstības pasākumu saiknes īstenošanai un jaunus atbalsta sniegšanas veidus, piemēram, naudas palīdzību. Jo īpaši Komisija kā kopīgas vajadzību novērtēšanas darba vadītāja ir veicinājusi progresu tehniskajās diskusijās par šo tematu.

Nauda kā palīdzības veids

ES ir arī turpmāk mudinājusi izmantot naudu kā humānās palīdzības veidu un ir izpildījusi savas saistības, ko tā uzņēmās sakarā ar Lielo vienošanos, proti, šādā veidā sniegt 35 % palīdzības. Liela mēroga pasākumus ir iespējams padarīt efektīvākus, un ES ir izdevusi

norādījumus humānās palīdzības partneriem par to, kā uzlabot šādu pasākumu efektivitāti un lietderību.

Humanitāro un attīstības pasākumu saikne

Humanitāro un attīstības pasākumu saiknes pieeja iedrošina humānās palīdzības un attīstības dalībniekus strādāt tuvāk un labāk kopā, lai, ciešāk sasaistot abu darbības, palielinātu ietekmi. Visā 2017. gadā tā ir bijusi ES prioritāte ieilgušo krīžu ilguma un humanitārā finansējuma pieprasījuma dēļ. Galvenie mērķi ir panākt efektivitātes pieaugumu, labāk paredzēt krīzes, reaģēt agrāk un atrast noturīgākus risinājumus. Lai to panāktu, ir jāmaina domāšanas veids, tāpēc minētās pieejas pārbaudei 2017. gadā tika apstiprinātas vairākas izmēģinājuma valstis. Vispirms Komisijas dienesti apņēmās palielināt sadarbības apmēru 14 valstīs (*Afganistānā, Čadā, Dienvidsudānā, Etiopijā, Irākā, Jemenā, Kenijā, Mjanmā/Birmā, Nigērā, Nigērijā, Somālijā, Tanzānijā, Ugandā*). Tajā pašā laikā *ECHO* ĢD un Kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāts (*NEAR* ĢD) arī ir vienojušies palielināt sadarbību Libānā, Jordānijā un Sīrijā, izveidojot apvienotos humānās palīdzības un attīstības satvarus (*Joint Humanitarian Development Frameworks*). Dalībvalstis arī ir iesaistītas sešās no šīm valstīm (*Čadā, Irākā, Mjanmā/Birmā, Nigērijā, Sudānā un Ugandā*), lai demonstrētu, kā kopīgos mērķos un darbībās politiska dimensija piešķir pievienoto vērtību. Vēl viens labs saiknes darbības piemērs ir veiksmīgā ārkārtas un ilgtermiņa palīdzības koordinēšana Bēgļu atbalsta mehānisma Turcijā kontekstā.

2018. gada 7. jūnijā tika pieņemts paziņojums "Stratēģiska pieeja izturētspējai ES ārējās darbības jomā", un 2017. gada 13. novembrī tika pieņemti Padomes secinājumi par šo tēmu. Šajā kontekstā tika veikts darbs, kura mērķis bija sešās izmēģinājuma valstīs (Nigērijā, Čadā, Ugandā, Sudānā, Mjanmā/Birmā, Irākā) praktiski īstenot humanitāro un attīstības pasākumu saikni un kurš tika sākts 2017. gada septembrī Tallinā notikušajā neformālajā Ārlietu padomes sanāksmē, kur piedalījās par attīstību atbildīgie ministri. Ar to mēģināts risināt divas galvenās problēmas: i) kā vienotāk cīnīties pret riskiem un apdraudējumiem dažādās jomās (klimats, ekonomika, sociālā joma, drošība, politiskā joma) un ar dažādiem instrumentiem; ii) kā strādāt ciešākā sadarbībā ar dalībvalstīm.

Piespiedu pārvietošana

2017. gadā turpināja augt to cilvēku skaits, kuri visā pasaulē tiek pārvietoti konflikta dēļ. Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) koncentrējās uz ES pieejas īstenošanu piespiedu pārvietošanas jomā. Regulāra koordinēšana, kopīgas misijas un darbsemināri palīdzēja izveidot koordinētas reaģēšanas darbības īpašās situācijās, piemēram, Sudānā, Jordānijā, Libānā un Ukrainā.

ES pieejas īstenošana piespiedu pārvietošanas jomā tika balstīta uz darbu, kura mērķis bija stiprināt humanitāro un attīstības pasākumu saikni, un bija saistīta ar globālām iniciatīvām, piemēram, Visaptverošo satvaru reaģēšanai bēgļu krīzēs (*Comprehensive Refugee Response Framework — CRRF*)[4] un Pasaules bankas iesaistīšanos pārvietošanas jautājumos.

Aizmirstās krīzes

[4] http://www.unhcr.org/comprehensive-refugee-response-framework-crrf.html.

ES apņemšanās ir apmierināt vismazāk aizsargāto cilvēku vajadzības, lai arī kur tie būtu, un nodrošināt, ka cilvēki mazāk pamanāmās krīzēs netiek aizmirsti. Šādām krīzēm tiek piešķirti 15 % no humānās palīdzības finansējuma saskaņā ar metodiku, kas apvieno objektīvus kritērijus — *INFORM*[5], atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos un publisko atbalstu uz cilvēku —, un kvalitatīvu novērtējumu, ko veic Komisijas humānās palīdzības eksperti.

Instrumentu kopums ārkārtas situācijām

Komisijas instrumentu kopums humānās palīdzības sniegšanai ārkārtas situācijās ir radīts, lai reaģētu pēkšņās ārkārtas situācijās. Kopums satur trīs instrumentus, kas dod iespēju katastrofās ātri reaģēt. 2017. gadā sākotnējais finanšu piešķīrums bija 7 miljoni EUR. Tas tika papildināts no darbības rezervēm par 1 miljonu EUR, tādējādi kopējais budžets palielinājās līdz 8 miljoniem EUR, kas tika sadalīti šādi:

1) epidēmiju instruments (2,4 miljoni EUR);

2) maza mēroga instruments (2,6 miljoni EUR);

3) atbalsts Starptautiskā Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness biedrību federācijas (*IFRC*) Katastrofu ārkārtas palīdzības fondam (*DREF*) (3 miljoni EUR).

Instrumentu kopums ārkārtas situācijām apmierināja vajadzību pēc humānās palīdzības ar epidēmiju un maza mēroga instrumentu, ar kuriem tika sniegta palīdzība cita starpā saistībā ar plūdiem Peru, Zimbabvē un Nigērā; orkāniem Kostarikā, Dominikā un Filipīnās; holeras uzliesmojumiem Jemenā, Somālijā, Čadā un Kongo Demokrātiskajā Republikā un mēri Madagaskarā; pārtikas nodrošinājuma nepietiekamību Kongo Demokrātiskajā Republikā un Venecuēlā, kā arī zemes nogruvumiem Sjerraleonē un Kolumbijā. Atbalsts Starptautiskā Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness biedrību federācijas (*IFRC*) Katastrofu ārkārtas palīdzības fondam tika izmantots 28 dažādās katastrofās.

Komisijas humanitārās gaisa satiksmes dienests (*ECHO Flight*) un citi humanitārie transporta un loģistikas pasākumi

Noteiktos krīžu kontekstos humanitārā gaisa satiksme ir vienīgais veids, kā piekļūt nomaļām zonām un sasniegt cilvēkus, kam nepieciešama palīdzība, jo pastāv drošības ierobežojumi un/vai trūkst atbilstošas infrastruktūras. Šādi lidojumi pirmām kārtām nodrošina dzīvību glābjošu palīdzību cilvēkiem, kurus citādi nevar sasniegt, un dod iespēju palīdzības sniedzējiem sniegt palīdzību vietās, kurām citādi ir grūti piekļūt. Humanitārie lidojumi tiek izmantoti arī medicīniskai un drošības evakuācijai. Lai sasniegtu šos mērķus, ES finansē īpašus transporta un loģistikas projektus (21,52 miljoni EUR 2017. gadā) un uztur pati savu humanitārās gaisa satiksmes dienestu *ECHO Flight* Subsahāras Āfrikā (16 miljoni EUR 2017. gadā). 2017. gadā *ECHO Flight* transportēja 26 071 pasažieri un 194 tonnas humanitārās palīdzības kravas Mali, Kongo Demokrātiskajā Republikā, Ugandā un Kenijā.

Humānās palīdzības pasākumu izvērtējums

[5] http://www.inform-index.org/

Komisijas humānās palīdzības izvērtēšanas programma ilgst piecus gadus, un tās mērķis ir apskatīt visas Komisijas humānās palīdzības darbības. Tas tiek nodrošināts, veicot virkni ģeogrāfisku un tematisku izvērtējumu, kuros tiek aplūkoti visi svarīgie *ECHO* ĢD humānās palīdzības pasākumu aspekti. Tajos sniegtā informācija ir izmantota arī visaptverošā izvērtējumā, kas tika veikts 2017. gadā, balstoties uz pastāvošajiem izvērtējumiem, kuri pabeigti 2012.–2016. gadā. Tas ir publicēts šādā saitē:

http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations/geographic-evaluations_en.

2017. gada budžets

1. Saraksts ar finansēšanas nolīgumiem, kurus Komisija noslēgusi humānās palīdzības jomā[6]:

   http://ec.europa.eu/echo/files/funding/agreements/agreements_2017.pdf.

2. Humānās palīdzības budžeta īstenošana 2017. gadā

HUMĀNĀS PALĪDZĪBAS BUDŽETA ĪSTENOŠANA 2017. GADĀ

Neieskaitot ārējos piešķirtos ieņēmumus no dalībvalstīm[7]

Reģions/valsts	Summa
Āfrika	**727**
Sudāna un Dienvidsudāna	128
Centrālāfrika	79
Lielo ezeru reģions	57
Āfrikas rags	289
Dienvidāfrika, Indijas okeāna valstis	15
Rietumāfrika	129
Ziemeļāfrika	20
Āfrika	10
Tuvie Austrumi un austrumu kaimiņreģions	**587**
Tuvie Austrumi	413
Austrumu kaimiņreģions (tai skaitā Turcija, Ukraina, Rietumbalkāni, Kaukāza valstis)	174
Āzija, Klusā okeāna reģions	**95**
Dienvidrietumāfrika un Centrālā Āfrika	49
Dienvidaustrumāzija un Klusā okeāna reģions	45
Latīņamerika, Karību jūras reģions	**43**
Latīņamerika	14
Karību jūras reģions	29
Katastrofas visā pasaulē	**24**
Papildu pasākumi un atbalsts	**73**
KOPĀ	**1548**

(miljonos EUR)

PAPILDU INFORMĀCIJA UN AVOTI

- Vispārīga informācija par *ECHO* ĢD: http://ec.europa.eu/echo/en

[6] Tajā norādīts arī iesaistīto partnerorganizāciju nosaukums.

[7] Ieskaitot ārējos piešķirtos ieņēmumus no dalībvalstīm, kopējais Eiropas Komisijas pārvaldītais humānās palīdzības budžets 2017. gadā bija 2,2 miljardi EUR.

- Finansiāla informācija par Eiropas Komisijas humānās palīdzības darbībām 2017. gadā: http://ec.europa.eu/echo/financing-decisions-hips-2017_en

- Informācija par darbībām iepriekšējos gados: http://ec.europa.eu/echo/about/annual_reports_en.htm

- 2017. gada darbības pārskats, *ECHO* ĢD: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-reports-2017_en

- 2016. gada ziņojums par pārvaldi un izpildi: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-reports_lv

- *ECHO* ĢD sagatavotie izvērtējuma ziņojumi: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en

- Eiropas Komisijas un dalībvalstu humānās palīdzības finansējuma dati: https://euaidexplorer.ec.europa.eu

Saraksts ar partneriem, kas parakstījuši 2014. gada partnerības pamatnolīgumu

PARTNERI 2017. GADĀ — HUMĀNĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMI

Partnera nosaukums	Partnera valstspiederība
ACCIÓN CONTRA EL HAMBRE — ES	SPĀNIJA
ACTED — FR	FRANCIJA
ACTION AGAINST HUNGER — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
ACTION CONTRE LA FAIM — FR	FRANCIJA
ACTIONAID — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
ACPP	SPĀNIJA
ADRA DANMARK — DK	DĀNIJA
ADRA DEUTSCHLAND E.V. - DE	VĀCIJA
AGA KHAN FOUNDATION — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
AGENCY FOR CO-OPERATION AND RESEARCH IN DEVELOPMENT — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
AGRONOMES ET VETERINAIRES SANS FRONTIERES — FR	FRANCIJA
ALLIANCE POUR L'ACTION MEDICALE INTERNATIONALE — FR	FRANCIJA
ÄŒLOVEK V TÃ • SNI, O.P.S. — CZ	ČEHIJAS REPUBLIKA
ARBEITER-SAMARITER-BUND DEUTSCHLAND E.V. - DE	VĀCIJA
ARTSEN ZONDER GRENZEN — NL	NĪDERLANDE
ASSOCIAZIONE INTERNAZIONALE VOLONTARI LAICI — SERVIZIO DI PACE — IT	ITĀLIJA
BØRNEFONDEN	DĀNIJA
CARE — AT	AUSTRIJA
CARE — DE	VĀCIJA
CARE — FR	FRANCIJA

CARE — NL	NĪDERLANDE
CARE — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
CARITAS — AT	AUSTRIJA
CARITAS — CH	ŠVEICE
CARITAS — DE	VĀCIJA
CARITAS — FR	FRANCIJA
CARITAS — LU	LUKSEMBURGA
CATHOLIC AGENCY FOR OVERSEAS DEVELOPMENT — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
CESVI FONDAZIONE ONLUS — IT	ITĀLIJA
CHRISTIAN AID — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
COMITATO COLLABORAZIONE MEDICA	ITĀLIJA
COMITATO INTERNAZIONALE PER LO SVILUPPO DEI POPOLI — IT	ITĀLIJA
CONCERN WORLDWIDE — IE	ĪRIJA
COOPERAZIONE INTERNAZIONALE — IT	ITĀLIJA
DANISH COMMITTEE FOR AID TO AFGHAN REFUGEES — DK	DĀNIJA
DANSK FLYGTNINGEHJAELP — DK	DĀNIJA
DEUTSCHE WELTHUNGERHILFE E.V. - DE	VĀCIJA
EVANGELISCHES WERK FÜR DIAKONIE UND ENTWICKLUNG E.V. - DE	VĀCIJA
FAO	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
FEDERACION DE ASOCIACIONES MEDICUS MUNDI ESPAÑA — ES	SPĀNIJA
FEDERATION HANDICAP INTERNATIONAL — FR	FRANCIJA
FOLKEKIRKENS NODHJAELP — DK	DĀNIJA
FONDAZIONE TERRE DES HOMMES ITALIA ONLUS — IT	ITĀLIJA
FUNDACION ALIANZA POR LOS DERECHOS, LA IGUALD Y LA SOLIDARIDAD INTERNACIONAL — ES	SPĀNIJA

FUNDACION OXFAM INTERMON — ES	SPĀNIJA
FUNDACIÓN PLAN INTERNATIONAL ESPAÑA — ES	SPĀNIJA
FUNDACIÓN SAVE THE CHILDREN — ES	SPĀNIJA
FONDAZIONE L'ALBERO DELLA VITA	ITĀLIJA
GENEVA CALL	ŠVEICE
GOAL — IE	ĪRIJA
GRUPPO DI VOLONTARIATO CIVILE — IT	ITĀLIJA
HELP - HILFE ZUR SELBSTHILFE E.V. - DE	VĀCIJA
HELPAGE INTERNATIONAL — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
HELPCODE ITALIA ONLUS	ITĀLIJA
SSKK	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
IFRC	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
INTERNATIONAL MEDICAL CORPS — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
INTERNATIONAL NGO SAFETY ORGANISATION — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
INTERNATIONAL RESCUE COMMITTE — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
INTERSOS — IT	ITĀLIJA
IOM	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
ISLAMIC RELIEF WORLDWIDE — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
JOHANNITER-UNFALL-HILFE E.V. - DE	VĀCIJA
KIRKENS NØDHJELP — NO	NORVĒĢIJA
KIRKON ULKOMAANAPU SR. - FI	SOMIJA
LA CHAINE DE L'ESPOIR — FR	FRANCIJA
LUTHERAN WORLD FEDERATION — CH	ŠVEICE
MALTESER HILFSDIENST E.V. - DE	VĀCIJA

MDECINS DU MONDE — BE	BEĻĢIJA
MEDAIR — CH	ŠVEICE
MEDECINS DU MONDE — FR	FRANCIJA
MEDECINS SANS FRONTIERES — BE	BEĻĢIJA
MEDECINS SANS FRONTIERES — CH	ŠVEICE
MEDICO INTERNATIONAL E.V — DE	VĀCIJA
MEDICOS DEL MUNDO ESPAÑA — ES	SPĀNIJA
MERCY CORPS EUROPE — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
MISSION AVIATION FELLOWSHIP INTERNATIONAL — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
MISSION OST FORENING — DK	DĀNIJA
MOVIMIENTO POR LA PAZ, EL DESARME Y LA LIBERTAD — ES	SPĀNIJA
MUSLIM AID — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL — NO	NORVĒĢIJA
OXFAM — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
OXFAM ITALIA ONLUS ASSOCIAZIONE — IT	ITĀLIJA
OXFAM-SOLIDARITE(IT) — BE	BEĻĢIJA
PELASTAKAA LAPSET — RÄDDA BARNEN — FI	SOMIJA
PLAN INTERNATIONAL — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
PLAN INTERNATIONAL SVERIGE INSAMLINGSSTIFTELSE — SE	ZVIEDRIJA
PLAN IRELAND CHARITABLE ASSISTANCE — IE	ĪRIJA
POLSKA AKCJA HUMANITARNA — PL	POLIJA
PRACTICAL ACTION — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
PREMIERE URGENCE INTERNATIONALE — FR	FRANCIJA
RADDA BARNENS RKSFORBUND — SE	ZVIEDRIJA

RED BARNET — DK	DĀNIJA
RED CROSS — BE	BEĻĢIJA
RED CROSS — DE	VĀCIJA
RED CROSS — DK	DĀNIJA
RED CROSS — ES	SPĀNIJA
RED CROSS — FI	SOMIJA
RED CROSS — FR	FRANCIJA
RED CROSS — LU	LUKSEMBURGA
RED CROSS — NL	NĪDERLANDE
RED CROSS — NO	NORVĒĢIJA
RED CROSS — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
REDD BARNA — NO	NORVĒĢIJA
REDR — ENGINEERS FOR DISASTER RELIEF — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
RED EEN KIND	NĪDERLANDE
RELIEF INTERNATIONAL — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
SAVE THE CHILDREN — NL	NĪDERLANDE
SAVE THE CHILDREN ITALIA ONLUS — IT	ITĀLIJA
SECOURS POPULAIRE FRANCAIS	FRANCIJA
SOLIDAR SUISSE — CH	ŠVEICE
SOLIDARITES INTERNATIONAL — FR	FRANCIJA
SOS CHILDREN'S VILLAGES	NĪDERLANDE
SOS SAHEL INTERNATIONAL FRANCE — FR	FRANCIJA
SOS-KINDERDORF INTERNATIONAL — AT	AUSTRIJA
STICHTING OXFAM NOVIB — NL	NĪDERLANDE

STICHTING WAR CHILD — NL	NĪDERLANDE
STICHTING WORLD VISION NEDERLAND — NL	NĪDERLANDE
SVENSKA KYRKAN — SE	ZVIEDRIJA
TEARFUND — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
TERRE DES HOMMES — CH	ŠVEICE
THE INTERNATIONAL CATHOLIC MIGRATION COMMISSION — CH	ŠVEICE
THE SAVE THE CHILDREN FUND — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
THE SMILE OF THE CHILD	GRIEĶIJA
TIERÄRZTE OHNE GRENZEN E.V. - DE	VĀCIJA
TRIANGLE GENERATION HUMANITAIRE — FR	FRANCIJA
TROCAIRE — IE	ĪRIJA
ANO — OCHA	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
ANO — OHCHR	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
ANO — PAHO	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNDP	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNESCO	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNFPA	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNHCR	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNICEF	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNISDR	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNOPS	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNRWA	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
UNWOMEN	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
WAR CHILD	APVIENOTĀ KARALISTE

WFP	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
PVO	STARPTAUTISKA ORGANIZĀCIJA
WORLD VISION — DE	VĀCIJA
WORLD VISION — UK	APVIENOTĀ KARALISTE
ZOA — NL	NĪDERLANDE